

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Petra Szaba na neverejnom zasadnutí 26. júna 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **Ing. A. M.** pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné **o dovolaní obvineného** podanom prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. O. R. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. októbra 2011, sp. zn. 2 To 56/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného Ing. A. M. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 25. februára 2010, sp. zn. 2 T 17/09, bol obvinený Ing. A. M. uznaný za vinného **zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.** s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. a **zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.** na tom skutkovom základe, že

dňa 19. júna 2008 v dopoludňajších hodinách na chodbe pred pojednávacou miestnosťou č. 112 Okresného súdu Prešov so sídlom v P. na ulici G. č. X, počas prestávky hlavného pojednávania vedeného na uvedenom okresnom súde, sp. zn. 32 T 79/06, týkajúceho sa obžalovaného Ing. A. M. a spol., prechádzajúc aj popri tam stojacemu Mgr. J. B., ktorý na predmetnom hlavnom pojednávaní vypovedal ako svedok a následne s ním mali byť po prestávke vykonané ďalšie procesné úkony – konfrontácie, tomuto pozrel priamo do očí, kedy mu povedal: „Ty ešte uvidíš“ a popri týchto

slovách dľaňou pravej ruky otočenou k telu v časti od zápästia po končeky prstov, ktoré mal vystreté, pričom obidve ruky mal spútané putami k spútavaciemu opasku, naznačil gesto vodorovného potiahnutia pohybom zľava doprava, kde mu prsty smerovali smerom ku krku.

Za to mu bol podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. mája 2010, sp. zn. 7 To 29/10, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ a písm. e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Ing. A. M. za vinného **zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. c/ Tr zák.** na tom skutkovom základe, že

dňa 19. júna 2008 v dopoludňajších hodinách na chodbe pred pojednávacou miestnosťou č. 112 Okresného súdu v Prešove, so sídlom v P. na ulici G. č. X, počas prestávky hlavného pojednávania v trestnej veci obžalovaného Ing. A. M. a spol. vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 32 T 79/06, prechádzajúc popri vyšetrovateľovi PZ Mgr. J. B., ktorý na predmetnom hlavnom pojednávaní vypovedal ako svedok o skutočnostiach týkajúcich sa vyšetrovania tejto trestnej veci a s ktorým mali byť na hlavnom pojednávaní vykonávané aj ďalšie procesné úkony – konfrontácie, tomuto povedal: „Ty ešte uvidíš!“ a popri týchto slovách dľaňou pravej ruky otočenou k telu v časti od zápästia po končeky prstov, ktoré mal vystreté, pričom obidve ruky mal spútané putami k spútavaciemu opasku, naznačil gesto vodorovného potiahnutia pohybom zľava doprava, kde mu prsty smerovali smerom ku krku.

Za to mu podľa § 344 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený Ing. A. M. dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí rozsudkom z 21. júna 2011, sp. zn. 4 Tdo 46/2010, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. rozhodol tak, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 27. mája 2010, sp. zn. 7 To 29/2010, bol porušený zákon v ustanovení § 344 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 v neprospech obvineného Ing. A. M., napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Krajskému súdu v Prešove prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Na podklade tohto rozsudku Krajský súd v Prešove opätovne preskúmal odvolanie obvineného Ing. A. M. a rozsudkom z 12. októbra 2011, sp. zn. 2 To 56/2011, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Ing. A. M. za vinného zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 19. júna 2008 v dopoludňajších hodinách na chodbe pred pojednávacou miestnosťou č. 112 Okresného súdu v Prešove, so sídlom v P. na ulici G. č. X, počas prestávky hlavného pojednávania v trestnej veci obžalovaného Ing. A. M. a spol. vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 32 T 79/06, prechádzajúc popri vyšetrovateľovi PZ Mgr. J. B., ktorý na predmetnom hlavnom pojednávaní vypovedal ako svedok o skutočnostiach týkajúcich sa vyšetrovania tejto trestnej veci a s ktorým mali byť na hlavnom pojednávaní vykonávané aj ďalšie procesné úkony – konfrontácie, tomuto povedal: „Ty ešte uvidíš!“ a popri týchto slovách dlaňou pravej ruky otočenou k telu v časti od zápästia po končeky prstov, ktoré mal vystreté, pričom obidve ruky mal spútané putami k spútavaciemu opasku, naznačil gesto vodorovného potiahnutia pohybom zľava doprava, kde mu prsty smerovali smerom ku krku.

Za to mu podľa § 344 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, 1 (jeden) mesiac a 13 (trinásť) dní.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal **obvinený Ing. A. M.** písomným podaním **z 27. februára 2012** (doručenom súdu prvého stupňa 2. marca 2012) **prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. O. R. dovolanie.**

Domáhal sa ním zrušenia rozsudku Krajského súdu v Prešove s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera, a to v neprospech obvineného, zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Prešov z 25. februára 2010, sp. zn. 2 T 17/2009 a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Uviedol, že krajský súd ho uznal za vinného z trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody na jeden rok až šesť rokov, pričom za určitých okolností môže súd rozhodnúť aj iba o podmienenom odsúdení.

Konštatoval, že krajský súd zistil iba jednu poľahčujúcu okolnosť, ktorá v predchádzajúcom štádiu konania postačovala na uloženie trestu **na** dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby (§ 344 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.), a preto nie je zrejmé, prečo pri vypustení kvalifikačného znaku - „osobitný motív,“ považoval odvolací súd za spravodlivé uložiť trest odňatia slobody **nad** dolnú zákonom ustanovenú trestnú sadzbu.

Pripomenul, že krajský súd nemal právo poukázať na akúkoľvek okolnosť, ktorá by odôvodňovala uloženie prísnejšieho trestu, ak táto nebola zistená už v predchádzajúcom konaní. Nerešpektoval tak *zákaz refomatio in peius*, keď za významnú považoval skutočnosť, že predmetného trestného činu sa dopustil v priebehu väzby, ktorú vykonával pre trestný čin vraždy.

Navyše ak krajský súd ustálil, že trestný čin spáchal na tom skutkovom základe, ako bolo uvedené v skutkovej vete rozsudku, potom spôsob jeho spáchania spočíval iba v nejakom geste sprevádzanom slovným prejavom, ktorý nezanechal žiadny následok.

Uložený trest považoval za neprimeraný prísny, nakoľko jeho výmera bola vypočítaná tak, aby zodpovedala doposiaľ vykonanej väzbe, čo je v rozpore so základnými zásadami ukladania trestov a účelom trestu. Poukázal na to, že jeho náprava bola možná aj pri treste uloženom na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, resp. pri uložení podmieneného trestu, a to aj vzhľadom na prevahu poľahčujúcich okolností a že doposiaľ žil riadnym životom, nebol právoplatne uznaný za vinného z trestného činu, ani z priestupku a z Ústavu na výkon väzby Prešov bol kladne hodnotený.

Ďalej zdôraznil, že skutok, za ktorý bol právoplatne odsúdený, mal spáchať počas krátkej hygienickej prestávky po tom, ako v konaní pred súdom vypovedal svedok B. a akýmkoľvek prípadným konaním by už vzhľadom na pokročilé štádium trestného konania nič nedosiahol. Ak by prokurátor alebo súd vyhodnotil oznámenie, ktoré urobil svedok B. po skončení prestávky, ako oznámenie o spáchaní trestného činu, bolo ich povinnosťou oznámiť spáchanie takého skutku. Svedok B. v tom čase nijakým spôsobom presne nepopísal, čo mal ukázať, ani nevysvetlil, prečo považoval predmetné „gesto“ za zstrašujúce. „Toto“ konkretizoval až pri podávaní trestného oznámenia. Navyše svedok B. mohol mať záujem na jeho ponechaní vo väzbe, pričom takéto jeho konanie mohlo byť „motivované“ aj neposkytnutím úplatku v inej trestnej veci, ktorú vyšetroval, pretože je zvláštne, ak on sám ako adresát nevedel, resp. nepochopil, že sa malo jednať o hrozbu násilia s cieľom pôsobiť na neho ako na svedka v konaní pred súdom tak, ako to vyžaduje naplnenie skutkovej podstaty trestného činu marenia spravodlivosti.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Krajskej prokuratúry v Prešove a poškodenému Mgr. J. B..

Prokurátor krajskej prokuratúry sa k podanému dovolaniu vyjadril s tým, že sa nestotožňuje s námietkami a právnymi úvahami, ktoré sú v ňom prezentované.

Poukázal na to, že ako dozorujúci prokurátor spracoval podnet na podanie dovolania proti predmetnému rozsudku krajského súdu, avšak z iných dôvodov, pretože podľa jeho

názoru mal odvolací súd posúdiť konanie obvineného Ing. A. M. aj podľa § 344 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a nedošlo by tým k porušeniu zákazu *reformatio in peius*.

Vzhľadom na to, že konanie obvineného bolo vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu krajským súdom posúdené miernejšie, aj uložený trest považoval za neprimeraný, nespravodlivý a nenapĺňajúci svoj účel.

Súhlasil s právnymi úvahami a stanoviskom odvolacieho súdu v tom, že by nebolo na mieste, aby bol výkon uloženého trestu odňatia slobody podmiennečne odložený.

K skutkovým okolnostiam, okrem doplnenia okolnosti, že obvinený konal z osobitného motívu – pomsty, uviedol, že tieto boli objasnené v rozsahu a kvalite, ktoré vyžadujú zásady trestného konania a príslušné ustanovenia Trestného poriadku, príp. Trestného zákona.

Na záver navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného Ing. A. M. ako nedôvodné odmietol.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Z tohto ustanovenia vyplýva, že **dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne.** Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojinstančnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. **Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.** Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec alebo len celkom výnimočne v značne obmedzenom rozsahu a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Tr. por.).

Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený v prevažnej miere namieta druh a výšku uloženého trestu, ktorý považoval za neprimerane prísny skutkové okolnosti, pričom dovolací súd zdôrazňuje, že **skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti je vecou prvostupňového a odvolacieho súdneho konania, nie konania o dovolaní, pretože dovolací súd ex lege nemá právo skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.**

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal zákonným znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Vo vzťahu k zistenému skutku možno namietat' iba to, že tento mal byť posúdený ako iný trestný čin, resp. že skutok nevykazuje znaky žiadneho trestného činu.

Podľa § 344 ods. 1 Tr. zák. kto v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní

a/ predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfalšovaný alebo pozmenený, na účel použiť ho ako pravý,

b/ falšuje, pozmení alebo marí dôkaz, alebo bráni v získaní dôkazu,

c/ marí alebo bráni prítomnosti alebo výpovedi strany trestného konania, účastníka súdneho konania, alebo ich zástupcov v konaní, svedka, znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, alebo

d/ použije násilie, hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy, aby pôsobil na sudcu, stranu trestného konania, účastníka súdneho konania, svedka, znalca, tlmočníka, prekladateľa alebo na orgán činný v trestnom konaní,

potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený Ing. A. M. svojím konaním naplnil všetky obligatórne znaky základnej skutkovej podstaty trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.

Ďalej dovolací súd poukazuje na to, že Krajský súd v Prešove v novom konaní správne vysvetlil, že **v zmysle zásady zákazu reformatio in peius za zmenu rozhodnutia v neprospech je potrebné chápať akúkoľvek zmenu a v ktoromkoľvek výroku, pokiaľ zhoršuje postavenie obvineného a priamo sa ho dotýka. Zmena k horšiemu sa môže prejaviť najmä v skutkových okolnostiach, v použitej právnej kvalifikácii, v druhu a výmere trestu, v druhu a forme ochranného opatrenia, v rozsahu a spôsobe náhrady**

škody spôsobenej trestným činom, a to v každej z týchto okolností jednotlivo alebo v ich súhrne.

Odvolačný súd rešpektujúc túto zásadu postupoval správne a v súlade so zákonom, keď neprihliadol na zmenu skutkových okolností, ktoré by pre obvineného znamenali zmenu k horšiemu, pretože by tým došlo k rozšíreniu skutku o okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby v zmysle § 344 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. („osobitný motív“). Vzhľadom na to, že odvolanie podal iba obvinený vo svoj prospech, nemohlo dôjsť k zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

Dovolačný súd k okolnostiam týkajúcim sa uloženého trestu odňatia slobody uvádza, že tieto nezodpovedajú uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por.

Navyše podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. môže byť obvinenému uložený trest odňatia slobody na jeden rok až šesť rokov. Vzhľadom na to, že súd u obvineného zistil výlučne len poľahčujúcu okolnosť (žiadnu priťažujúcu okolnosť nezistil), v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. znížil hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, pričom základom na zníženie trestnej sadzby **bol rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.**

Za daného stavu krajský súd po zrušení napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v celom rozsahu a uznaní obvineného Ing. A. M. za vinného zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., za použitia § 36 písm. j/ a § 38 ods. 3 Tr. zák. mohol uložiť trest odňatia slobody na jeden rok až štyri roky a štyri mesiace. Nakoľko bol v pôvodnom konaní za použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, nemohol súd v novom konaní pri vypustení právnej kvalifikácie podľa ods. 2 písm. c/ § 344 Tr. zák. uložiť prísnejší trest, pretože by to znamenalo porušenie zákazu reformatio in peius.

Dovolačný súd uvádza, že odvolací súd pri ukladaní trestu nepochybil, keď uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov, 1 (jedného) mesiaca a 13 (trinástich) dní (zodpovedajúci väzbe a trestu odňatia slobody, ktoré už obvinený Ing. A. M. vykonal -

započítané uznesením Okresného súdu Prešov zo 16. decembra 2011, sp. zn. 2 T 17/2009). Trest bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a nie je dokonca ani neprimerane prísny. Pri jeho ukladaní krajský súd len konštatoval, že trestný čin obvinený spáchal v priebehu výkonu väzby, ale túto skutočnosť nehodnotil ako priťažujúcu okolnosť – čo vyplýva z č. 1. 10 dovolaním napadnutého rozsudku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. júna 2012

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová